

Systeminen työote lastensuojelun sosiaalityössä ja -ohjauksessa

Esihenkilöiden syty-sparraus, syksy 2023

Sparrauksen tavoitteena oli tarjota lastensuojelun esihenkilöille ideoita systeemisen työotteen johtamiseen ja tukemiseen lastensuojelutyössä, sekä auttaa luomaan näkyviä toimintamallin kehittymiseen.



1. Esittely

Syty-esihenkilösparraus toteutettiin Tulevaisuuden sotekeskus-hankkeen ja Itä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen (ISO) yhteistyönä syksyllä 2023.

Sparraus kohdennettiin Pohjois-Savon hyvinvointialueen lastensuojelun sosiaalityön ja -ohjauksen johdolle ja lähiesihenkilöille. Sparrauksen sisältö rakennettiin mahdollisimman lähelle käytännön esihenkilötyötä kytkeytyväksi.

Tavoitteena oli tarjota ideoita omassa työssä hyödynnettävistä työskentelytavoista ja ajatuksia systeemisen työotteen ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi. Lisäksi sparraus sisälsi oman esihenkilötyön tarkastelua systeemisen työotteen johtamisen näkökulmasta.

3. Tunnistetut, jo toimivat asiat:

- Viikkokokoukset toteutuvat säännöllisesti ja niissä noudatetaan rakennetta
- Moniammatillisuus ja organisaatorakenteet ylittävä agenda
- Systeminen ajattelu asiakastyössä
- Suhdeperustaisuus
- Dialoginen työtap
- Lastensuojelun henkilöstön peruskoulutuksen kattavuus
- Lastensuojelun kehittämisen jatkuvuus

Systeminen esihenkilö...

- "Kannustaa ja auttaa työntekijää pohtimaan asioita eri näkökulmista. Maltaa itekin pysähtyä tutkimaan."
- "Ei tarvitse osata antaa aina valmiita vastauksia."
- "Auttaa työntekijää ymmärtämään itsensä osana asiakkaan systeemiä, ja ymmärtää myös itse olevansa osa sitä."
- "Tuntee työntekijöidensä asiakkaat ja osallistuu yhteiseen työhön. Asiakkaat ovat koko tiimin yhteisiä."
- "Osaa ottaa huomioon ja hyväksyä työntekijöidensä yksilölliset kokemukset ja arvot."

2. Sparrauksen sisältö

Järjestettiin kolme 3,5 tunnin mittaista tapaamista, joissa keskeistä oli vieraillevien syty-asiantuntijoiden puheenvuorot, teemalliset yhteiskeskustelut sekä syntyneiden oivallusten ja ideoiden kirjaaminen muistiin.

Teemat ja vierailijat:

- **Systeminen työote käytännön esihenkilötyössä**
 - [Mia Salmela / VaKeHyva](#)
- **Systemisen työotteen kehittyminen ja sen soveltamisen mahdollisuuksia**
 - [Riikka Räsänen ja Nina Akkanen / SiunSOTE](#)
- **Systemisesti johtaen kohti systeemistä toimintakulttuuria**
 - [Jaana Leppäkorpi / VaKeHyva](#)

4. Edistämistä ja kehittämistä tarvitaan vielä:

- **Arvot -keskustelu** ja lapsilähtöisyyden korostaminen
- Tiimin **yhteiset asiakkaat ja vastuut** -ajattelu
- Systemisen työotteen näkyminen arjen asiakastyössä selkeämmin
 - Viikkokokoukseen valmistautuminen kevenee, kun asiakkaat tunnetaan paremmin
- Vertaisoppimisen mahdollistaminen esim. tiimivierailuilla ja vertaisaamukahveilla
- **Lähiesihenkilön rooli** systeemisyyteen innostajana ja systeemiin työmenetelmiin auttajana
- Esihenkilöiden tukeminen **systemisen johtamiseen**

Heti testiin – lupa kokeilla!

- **Asiakastyön johtaminen ja hallinta**
 - Kaikkien asiakkuuksien seuraaminen säännöllisin väliajoin, työvälineenä esim. liikennevalot
 - **PUNAINEN** – Erittäin haastavat, vie paljon aikaa ja huomiota, suuri kuormitus
 - **KELTAINEN** – Jonkin verran kuormitusta, mutta tilanne selkeämpi ja etenemissuunta löytyessä/löytynyt
 - **VIHREÄ** – Tilanne selkeä, prosessi etenee, oikeat työtavat ja tukimuodot olemassa
- Tiimin keskinäisellä tutustumisella **psykologisen turvallisuuden** vahvistamiseen
 - Työvälineenä esim. **social graces**
- **Mini-syty**
- **Systeminen työskentely prosessimaisesti**
- **Suorasta neuvomisesta dialogiseen pohdintaan esihenkilötyössä**
 - Ennen neuvomista, kysy ainakin kolme kysymystä!
- Asiakkuuksien siirrot viikkokokouksia hyödyntäen
- Työntekijöiden ja esihenkilöiden syty-tiimivierailut
 - Mitä voi oppia ja mitä voi itse viedä toisen tiimin viikkokokoukseen?

